

Motorcycle Federation of Bosnia & Herzegovina
St. Fra-Grge Martica 127, 71260 Kresevo, B&H
E-mail: motosavezbih@gmail.com
www.msbih.ba

ANEX 3-1 SPORTSKOG MOTOCIKLISTIČKOG PRAVILNIKA

PRAVILNIK O STAZAMA ZA MOTOCROSS 2024

**Predsjednik
komisije za Motocross MS BiH
Josip Vidak**

U Kreševu, 23.02.2024.

**Direktor MS BiH
Davor Komšić**

1. PREGLED STAZE

Svaka staza na kojoj se održavaju utrke u motocrossu mora imati validnu Licencu za staze izdanu od strane MS BiH, a koju priprema Tehnički organizator Prvenstva, pregleda i daje mišljenje Komisija za motocross, te izdaje Upravni odbor MS BiH.

Prije izdavanja licence staze, svaka staza treba biti pregledana od strane stručnog tijela, tj. predstavnika Komisije za motocross.

Da bi se staza pregledala, organizator utrke mora podnijeti pismeni zahtjev za pregled staze Motociklističkom savezu BiH.

Uz zahtjev za pregled staze mora biti priložena skica staze u mjerilu 1:1000., te dokument na kojem je vidljivo da podnositelj zahtjeva ima pravo održavati motocross utrke na pomenutoj stazi (vlasništvo, pravo o najmu, koncesija i sl.).

Na skici staze moraju biti ucrtani svi elementi i mjesta propisana odredbama ovog Pravilnika kao što su:

- vozni dio staze,
- startni i predstartni prostor sa svim elementima,
- označena mjesta za suce na stazi,
- parkiralište za vozače sa svom opremom i objektima,
- mjesta za medicinsku i vatrogasnu službu,
- mjesto za službu za mjerenje vremena i obradu rezultata,
- prostorije za vodstvo utrke,
- gledalište,
- mjesta svih pratećih i ugostiteljskih objekata
- prilazni putevi.

Staza na kojoj se obavlja pregled mora biti pripremljena pod istim uvjetima kao i za utрку.

Pregled se obavlja najkasnije prije izdavanja Posebnog pravilnika za utрку.

Komisija koja je obavila pregled mora napraviti zapisnik o pregledu u kojem navodi sve eventualne nedostatke koje treba otkloniti do izdavanja licence za stazu.

Ako takvih nedostataka nema, komisija zaključi da je staza potpuno spremna za licenciranje. Troškove pregleda snosi organizator u skladu sa vežećom Odlukom o taksama/pristojbama.

2. LICENCIRANJE STAZE

Licenciranje staze obavlja se najkasnije prije izdavanja Posebnog pravilnika za utрку, a na temelju obavljenog obaveznog prethodnog pregleda.

Licenciranje obavlja komisija za licenciranje koju čine predstavnici Komisije za motocross uz prisustvo predstavnika organizatora.

Pri pregledu određenih elemenata koji se odnose na sam vozni dio staze i sigurnost vozača, predstavnik nadležne Komisije može angažirati i vozača koji ima vozačku licencu MS BiH.

Prilikom pregleda u tipski obrazac za licenciranje za svaki element unosi se podatak o nalazu na taj način da se u svaki kvadratić upisuje "X" ako nađeno stanje zadovoljava, ili "-" ako ne zadovoljava odredbe ovog Pravilnika.

Za svaki negativan odgovor navodi se članak ovog Pravilnika koji nije zadovoljen.

Ovaj obrazac dostavlja se Komisiji za motocross koja donosi odluku o tome da li se za stazu može izdati licenca ili ne, o čemu obavještava organizatora.

Ako je staza zadovoljila, organizatoru se dostavlja licenca staze zajedno sa pratećim dokumentima.

Licenca može biti dugoročna - trajna i privremena (1 godina).

U ovisnosti od stepena/stupnja kvalitete staze, te nivoa/razine organizacije utrke na stazi, staze za motocross u BiH spadaju u različite kategorije Licence za staze i to:

KATEGORIJA	NIVO/RAZINA	LICENCU IZDAJE
A	Utrke svjetskog prvenstva	FIM
B	Utrke evropskog prvenstva	FIME, BMU, AAMU
C	Utrke otvorenog Prvenstva BiH	MS BiH
D	Utrke Prvenstva BiH i Kupa BiH	MS BiH
E	Pozivne utrke	MS BiH

Jednom izdata licenca za stazu za jednu od navedenih kategorija, važi do opoziva od strane MS BiH u slučaju da to zahtjevaju nova međunarodna pravila, ili do podnošenja Zahtjeva od strane vlasnika ili korisnika staze da želi promjenu licence u veću kategoriju.

Troškove predstavnika Tehničkog organizatora prvenstva koji obavljaju licenciranje staze snosi organizator.

3. KONTROLA STAZE

Kontrola staze sa svim elementima obavlja se prije službenog treninga na svakoj idućoj utrci. Kontrolu obavlja Delegat nadležnog saveza u pratnji predstavnika Tehničkog organizatora Prvenstva i organizatora utrke.

Organizator je dužan delegatu predložiti licencu staze, zapisnik o licenciranju i skicu staze.

Delegat će na 1. sjednici žirija podnijeti izvještaj o kontrolnom nalazu.

Ukoliko nakon licenciranja staze organizator izvrši značajne promjene prije isteka roka važnosti licence mora podnijeti ponovni zahtjev za pregled staze, odnosno licenciranja.

Ukoliko su napravljene manje izmjene, Delegat utrke će nakon kontrole obavjestiti Komisiju za motocross, koja će odobriti ove izmjene uz obavezu organizatoru da izmjene unese u skicu staze.

4. STAZE

4.1. OPĆENITO

Staza za motocross mora biti izvedena na prirodnim terenima sa zemljanom ili pješčanom podlogom, odnosno podloga ne smije biti kamena ili stjenovita (osim u nepremostivim spojnim dijelovima), te ne smije prelaziti preko duboke vode.

Za stazu se ne mogu koristiti betonske ili popločane površine.

Površina samog voznog dijela staze mora za natjecanje biti pripremljena tako da nema dubokih (više od 15 cm) uzdužnih i poprečnih usjeka, rasutog većeg kamenja, oštih kamenih stijena ili sličnih predmeta koji mogu ugroziti vozača prilikom utrke i sl.

4.2. DUŽINA STAZE

Dužina staze ne smije biti kraća od 1.200 m i duža od 2.000 m mjereno duž središnjice staze.

U slučaju nepovoljnih vremenskih uvjeta dužina staze se može skraćivati, ali ne može biti kraća od 1.000 m.

4.3. ŠIRINA STAZE

Širina vozne površine staze na najužem mjestu ne može biti manja od 6m.

Preporuča se širina staze od 8-10m.

4.4. VERTIKALNI PROSTOR

Vertikalnim prostorom smatra se tunel ili most kojim se presjeca staza i služi gledateljima i svim drugim osobama za prolaz.

Slobodan vertikalni prostor iznad staze do bilo koje prepreke mora biti minimum 3 m.

4.5. BRZINA

Staza i sama površina staze mora biti tako izvedena da prosječna brzina u jednoj vožnji za najboljeg natjecatelja neće biti veća od 55 km/sat.

Staza ne smije sadržavati duge vozne dionice na kojima se postižu velike brzine.

Nisu dozvoljene brze ravne dionice duže od 150 m.

4.6. SIGURNOST PUBLIKE I VOZAČA

Vozna površina staze po cijeloj dužini mora sa obje strane biti označena sa prikladnim jasno vidljivim stupićima.

Stupići (na koje se može postaviti i učvrstiti traka) ne smiju biti viši od 50 cm iznad zemlje napravljeni od drveta, plastike ili drugog fleksibilnog materijala, promjera do 25 mm da se lako lomi, dovoljno gusto postavljeni tako da sigurno nose traku i obilježavaju tijekom staze.

Obilježavajuće trake se postavljaju po rubovima staze, gdje je to potrebno zbog vidljivosti, preglednosti, ili gdje postoji veća mogućnost od skraćivanja putanje od strane vozača (uglavnom se radi o unutarnjim stranama zavoja). Zabranjeno je postavljanje užadi.

Na zavojima se preporučuje sa unutarnje strane postavljati zemljani nasip ili neka meka zaštita (bala sijena i sl.) u visini od 50-100 cm.

Sa svake strane staze po cijeloj dužini mora biti izvedena neutralna zona dovoljno široka da pruža dovoljnu sigurnost vozača i gledatelja i iznosi 3m, ali ni pod kojim uvjetima ne može biti uža od 1m (samo tamo gdje postoji čvrsta ograda ili zid).

Na mjestima gdje je dozvoljen pristup publike neutralna zona od strane gledatelja mora biti zaštićena ogradom ili prirodnom preprekom.

Ograda mora biti dovoljno čvrsta i visoka najmanje 1m.

Susjedne ivice staze moraju biti međusobno udaljene najmanje 3m uključujući i neutralnu zonu sa svake strane.

Ako je ova udaljenost manja, onda se na takvim mjestima neutralne zone zaštićuju balama slame i plastičnom ili drugom sličnom ogradom.

Ova zaštita mora biti postavljena tako da se u slučaju nedopuštenog ponašanja nekog vozača spriječi sudaranje sa vozačem koji je na drugom dijelu staze.

U slučaju prašine stazu je obavezno propisno navlažiti kako bi se osigurala dovoljna vidljivost vozača i zaštitili gledatelji.

Polijevanje se može obavljati prije početka natjecanja, a po potrebi i u pauzi utrke.

Vidljivost mora biti takva da omogućava vozaču sigurnu preglednost staze minimum od 5-10 m na mjestima najgušće prašine.

4.7. PREPREKE

Kod izvođenja prepreka na stazi posebnu pažnju, zbog tečnosti vožnje, treba dati kutevima kod ulaza i izlaza sa prepreke u tom smislu da ulazni kutevi mogu biti okomitiji odnosno viši, dok izlazni kutevi trebaju biti blaži odnosno manji.

Ulazni kutevi viši od 80% su zabranjeni.

Višestruki skokovi nisu preporučljivi (dvostruki, trostruki itd.), ali nisu zabranjeni.

Razmak između vrhova dva skoka mora biti minimum 30 m.

Višestruki skokovi su dozvoljeni, samo ako je drugi ili treći unutar doskočišta prvog skoka.

Višestruke prepreke tzv. rifne su prepreke čiji je najviši vrh maksimum 1 m iznad najnižeg dijela bilo koje udubine.

Rifne se mogu definirati kao polukružne uzastopne depresije u tlu, a ne dublje 1 m i udaljene između vrhova 3-6 m.

4.8. KOMPONENTE STARTA

a) Startna linija/crta

Startna linija je pravolinijski prostor širine 20-40 m (ili 20-40 startnih mjesta), na kojoj su vozači poredani prije samog starta.

Na Startnu liniju nakon znaka suca u Zoni čekanja, vozači prema redoslijedu u Startnoj listi dolaze iz Zone čekanja.

Vozači startaju iz jednog reda Startne linije, a drugi red je dozvoljen samo ukoliko je to omogućeno izdatom licencom staze i ukoliko je broj prijavljenih vozača u određenoj klasi veći u odnosu na širinu Startne linije (odnosno broj startnih vrata).

b) Startna vrata

Startna vrata moraju biti postavljena tako da omogućuju regularan start sa podjednakim uvjetima za svakog sudionika u istom redu.

Startna vrata moraju osiguravati start za min 20, a max. 40 vozača na utrkama PBiH, te 40 vozača na utrkama Otvorenog prvenstva BiH i viših razina (FIM, FIME, AAMU, BMU).

Startna vrata moraju biti sklopiva ili padajuća sprava čvrste konstrukcije.

Upravljanje se može ručno ili daljinskim upravljačem s time da sudac koji upravlja vratima je potpuno nevidljiv od strane vozača.

Minimalna visina vrata je 520 mm, a širina betonske podloge za jedna vrata do 600 mm.

Stražnja prepreka koja sprečava udaljenost zadnjeg kotača na motoru od vrata mora biti kod otvorenih vrata 3m.

Startna vrata moraju biti tako konstruirana da se prednji kotač "uhvati" u slučaju da vozač starta prije nego su se vrata otvorila.

Mora biti posebno osiguranje koje sprečava otvaranje vrata u više od 80 stupnjeva.

Vrata moraju biti izvedena tako da padaju pojedini dijelovi posebno za svakog vozača.

Ukupna širina startnih vrata može biti maksimum 40 m, a padajućeg dijela za svakog vozača 1 m.

Prije starta svake vožnje organizator je obavezan poravnati područje između vrata i stražnje prepreke.

c) Startna površina

Startna površina ne smije biti duža od 125 m od startne linije do točke u kojoj unutarnja strana površine skreće u prvi zavoj nakon starta, a minimalna dužina 80 m.

Širina startne površine na minimalnoj udaljenosti od 80 m od startne linije ne smije biti uža od širine startne linije.

Na startnoj površini ne smije biti skokova i drugih prepreka.

4.9. ZONA ČEKANJA (WAITING ZONE)

Zona čekanja je ograđen prostor sa ulaznim i izlaznim vratima, odnosno zaprekama kojima se može spriječiti ulaženje i izlaženje.

Prostor mora biti opremljen sa stalcima ili instalacijama za naslanjanje motocikla.

Na vidnom mjestu na ulazu u zonu za čekanje mora biti postavljen sat koji pokazuje službeno vrijeme.

4.10. PREDSTARTNI PROSTOR

Predstartni prostor je prostor između Zone čekanja i Startne linije, kroz koji vozači prolaze u dolasku na ciljnu liniju.

Kroz predstartni prostor su se vozači obavezni kretati redosljedom prema Startnoj listi, kako bi pravo prvenstva biranja startne pozicije imao vozač bolje plasiran na Startnoj listi.

4.11. OZNAKE

Na stazi moraju biti jasno označeni:

- oznake sa brojevima sudačkih mjesta,
- linija cilja (poprečno preko staze i crno-bijele "šah" oznake sa strane,
- putokazi za start, waiting zone, Pit-lane, izlaz sa staze.

Oznake moraju biti postavljene na stupiće visine 1 m.

4.12. POKAZIVANJE VREMENA I BROJANJE KRUGOVA

Neposredno uz liniju cilja za vrijeme službenog programa utrke mora biti postavljen elektronski uređaj za mjerenje vremena i brojanje krugova.

Ukoliko iz objektivnih razloga zakaže tehnika, odnosno mjerni uređaj i transponderi za brojanje krugova, funkciju brojanja krugova mogu privremeno obavljati brojači krugova.

Prostor za Tim za mjerenje vremena i obradu rezultata mora biti u liniji sa ciljem.

Prostor mora biti natkriven i osiguran od vanjskih utjecaja, minimalne veličine u kojem mogu nesmetano obavljati posao najmanje 5 službenih osoba, uključujući i razglas.

Prostor mora imati uvjete za rad (električna energija, stolovi, stolice, alat...).

Uređaj (sat) mora biti takve veličine da je lako uočljiv za vozača.

4.13. PROSTOR ZA POPRAVKE I OBAVIJESTI VOZAČIMA – "PIT LANE"

Uz stazu mora biti osiguran prostor na kojem su smješteni mehaničari i pratioci za vozače, na kojem se obavljaju popravci i signalizacija vozačima za vrijeme utrke.

Prostor mora biti omeđen sa izvedenim ulazom i posebnim izlazom za vozača koji se kontrolira i obavještava zastavicama, također iz prostora mora biti moguć kontakt s prostorom za vozače bez prelaska staze.

Ova zona iz sigurnosnih razloga mora biti locirana tako da omogućuje nesmetano ulaženje i izlaženje iz zone (ne ispred i iza visoke prepreke).

4.14. PARKIRALIŠTE ZA VOZAČE

Parkiralište za vozače mora biti smješteno na horizontalnoj površini dovoljno veliko da se u njemu mogu smjestiti svi vozači sa svojim motociklima, vozilima i opremom.

Podloga površine mora biti tako izvedena da je pristupačna po svakom vremenu.

Posebnu pažnju treba posvetiti otjecanju vode, uređenju pristupnih puteva i kretanja vozila po samom parkiralištu.

Prilazni putevi u i iz parkinga moraju biti uvijek slobodni.

Organizator je obavezan u parkiralište postaviti službenu osobu i redarsku službu koja osigurava red u parkiralištu.

Iz parkirališta mora biti osiguran direktan pristup startnom području, (bez mogućih kontakata s gledateljima), a ulaz i izlaz sa staze moraju biti na istoj strani.

Parkiralište mora biti potpuno ograđeno, a na ulazima odnosno izlazima postavljena odgovarajuća vrata koja se mogu zatvoriti.

Neposredno uz ulaz u parkiralište iz staze nakon vožnje mora biti izvedeno zatvoreno parkiralište (park ferme) u koje se mogu pohraniti minimum 6 motora nakon završene vožnje radi kontrole.

Ovaj prostor mora biti izveden tako da u potpunosti sprečava ulaz neslužbenim osobama.

U parkiralištu mora biti osiguran prostor za pranje motora opremljen sa minimalno 6 slavina za vodu i 10 električnih utičnica.

Parkiralište za vozače mora imati obavezno toalet, slavine za pranje i tuševe,

U parkiralištu za vozače ili neposredno uz njega mora biti izvedena probna staza za ispitivanje i pripremu motora.

5. SLUŽBENE PROSTORIJE, OPREMA I UREDAJI

5.1. URED UTRKE (RACE OFFICE)

Neposredno uz ulaz na stazu mora biti lociran ured utrke.

Ured utrke je natkriveni prostor u kojem vozači i sve ostale akreditirane službene osobe mogu dobiti sve informacije.

Za rad žirija utrke može se koristiti prostor ureda utrke, ili neki drugi izolirani prostor u kojem se nesmetano mogu odvijati sjednice žirija.

Preporučuje se odvojena i zatvorena prostorija za nesmetan rad žirija.

Na uredu utrke ili neposredno uz njega, organizator je obavezan postaviti Oglasnu ploču, koja mora biti dovoljne veličine da se na istu mogu postaviti sve neophodne informacije (Startna lista, Rezultati, Poseban pravilnik, Satnica itd...).

5.2. PROSTOR ZA PRIJAVE, VERIFIKACIJU I TEHNIČKI PREGLED

Prostor za Prijave, Verifikaciju i Tehnički pregled mora biti omeđen prostor u kojem je kontroliran ulaz i izlaz.

Ovaj prostor mora biti dovoljno veliki da se verifikacija i tehnički pregled mogu obavljati po svakom vremenu, natkriven i opremljen sa svom potrebnom opremom za obavljanje istog (električna energija, stolovi, stolice, pribor za rad...).

5.3. PRESS SLUŽBA

Preporuča se da organizator osigura prostor za obavljanje press poslova.

Prostoriju (ako postoji) bi trebalo opremiti električnom energijom, radnim stolovima, stolicama, telefonima, priključkom za internet i uredskim materijalom.

5.4. PROSTORIJA ZA SLUŽBU ZA MJERENJE VREMENA I OBRADU REZULTATA

Služba za mjerenje vremena i obradu rezultata treba biti smještena u neposrednoj blizini cilja.

Prostorija za rad ove službe mora biti izolirana od vanjskog utjecaja i dostupna samo službenim osobama, a može se koristiti ured utrke.

5.5. RAZGLAS ZA INFORMIRANJE

Na stazi za vrijeme utrke mora biti instaliran razglas dovoljne snage putem kojeg se obavještavaju vozači, službeno osoblje i gledatelji.

Može se koristiti jedan razglas ili odvojeno poseban za vozače, a poseban za publiku, ovisi o smještaju parkirališta za vozače i prostora za publiku.

5.6. OBJEKTI ZA POTREBE GLEDATELJA

Za potrebe gledatelja na stazi treba osigurati:

- ograđen prostor za smještaj gledatelja ,
- dovoljan broj WC-a,
- restoran ili drugi objekti za pružanje ugostiteljskih usluga,
- osigurati pružanje prve pomoći,
- osigurati protupožarnu zaštitu,
- parkiralište za vozila.

6. PRATEĆE SLUŽBE

Mjesta za prateće službe moraju biti označena, do istih trebaju biti slobodni pristupni putevi i na istima je organizator dužan osigurati neophodne uvjete za rad.

6.1. MEDICINSKA SLUŽBA

Medicinska služba mora biti osigurana i organizirana sukladno sa odredbama definiranim u Medicinskom Pravilniku FIM-a.

Obvezno je vozilo hitne pomoći, liječnička ekipa (liječnik i medicinski tehničar) i nosila.

Sa pozicije na kojoj je locirana medicinska služba mora biti dostupna liječnička pomoć do unesrećenog vozača, službene osobe ili gledatelja.

Sa staze mora biti u svakom momentu osiguran put za prolazak vozila hitne pomoći.

6.2. VATROGASNA/PROTUPOŽARNA SLUŽBA

Vatrogasna služba sa propisanim aparatima za gašenje požara mora biti smještena na minimalno 2 mjesta i to na jednom mjestu na stazi i na jednom mjesto u blizini parkinga za vozače, startnog prostora i ureda utrke.

Djelatnici vatrogasne službe moraju imati na sebi propisnu protupožarnu opremu.

6.3. SLUŽBA OSIGURANJA/BEZBJEDNOSTI

Službu osiguranja/bezbjednosti čine:

- a) policija (MUP),
- b) redarska služba.

Služba osiguranja/bezbjednosti je zadužena za održavanje javnog reda i mira u vrijeme utrke.

Služba osiguranja/bezbjednosti osigurava neometan rad službenim osobama, te vozačima kako u parkiralištu za vozače i na samoj stazi.

Služba osiguranja/bezbjednosti također osigurava sigurnost gledatelja.

7. ZAVRŠNE ODREDBE

Ovaj Pravilnik se temelji na odredbama:

- Općeg motociklističkog pravilnika MS BiH,
- Pravilnika za motocross MS BiH (Anex 3),
- Važećih Pravilnika za motocross FIM-a.

Ovaj Pravilnik je predložen od strane Komisije za Motocross i usvojen na sjednici Upravnog odbora 23.02.2024. godine.

Tumačenje ovog Pravilnika je u nadležnosti Komisije za motocross.

**Predsjednik
komisije za Motocross MS BiH
Josip Vidak**

U Kreševu, 23.02.2024.

**Direktor MS BiH
Davor Komšić**

